

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra sociální pedagogiky
Posudek vedoucího bakalářské práce

Autor práce: Tereza Anna Šímová

Vedoucí práce: Gabriela Slaninová

Téma: Posttraumatický růst v kontextu úmrtí dítěte

Téma Posttraumatický růst v kontextu úmrtí dítěte není často zpracovávaným tématem závěrečných prací. Diskutované je odborníky z řad pomáhajících profesí a thanatologie.

V úvodu autorka předkládá teoretická východiska práce, zmiňuje současný stav poznání, předpoklad, klade si stěžejní otázky, které souvisí se zvoleným tématem. Uvádí cíl bakalářské práce: popis traumatu a analýza jeho vlivu na rodiče – zejména matku. Ve výzkumném šetření je cíl práce specifikován do zjištění zkušeností rodičů s posttraumatickým rozvojem a možnými formami a metodami, jak traumatickou zkušenost zvládnout a zužitkovat. Formuluje výzkumný problém jako vyrovnání rodiče se ztrátou dítěte. Stanovuje hlavní výzkumnou otázku, která zní: Jakým způsobem se rodiče, respektive matka, vyrovnávají se ztrátou svého dítěte? HVO konkretizuje do dvou dílčích výzkumných otázek. Pro takto delikátní téma bylo velmi vhodné využít jako metodu sběru dat hloubkový rozhovor, jako metoda analýzy dat bylo zvoleno otevřené a tematické kódování s akcentem k modelu posttraumatického růstu Tedeschiho a Calhouna.

Úvodní kapitoly soustředí nejprve pozornost k traumatické události jako katalyzátoru posttraumatického růstu. Autorka pojednává o tématech úmrtí a ztráty, hojně čerpá z odborníků, kteří se kromě teoretické roviny pohybují především v praxi pomáhajících profesí. Tato volba autorů je maximálně zdařilá a pro zpracované téma nezbytná. V kapitola 2 Zármutek a proces truchlení popisuje nejprve reakci na ztrátu, truchlení dává do kontextu s vhodnými podmínkami a místem. Truchlení vnímá v souladu s odborníky jako proces. Následuje oddíl věnovaný rodině a zármutku – zde je rodina sledována v kontextu vážné smutné události, vztahů mezi jednotlivými členy, sociální opory. Zvláštní zřetel je zde věnován ženám – matkám, kterým zemřelo dítě, ale nejsou opomenuti ani otcové, sourozenci a prarodiče. Ocenit chci také podkapitolu 2.3, která je zaměřena na rituály – které v současné době do jisté míry „upadají“ – ačkoli, jak píše autorka práce, mohou mít významný vliv v procesu adaptace na ztrátu. Dále je pojednáno o posttraumatickém růstu, zdůrazněn je velmi správně model dle Tedeschiho a Calhouna, který je pak využit v empirickém šetření. Autorka na začátku výzkumu v obecné rovině informuje o zvolené kvalitativní výzkumné strategii, zdůvodňuje tento výběr ve vztahu k cíli práce a specifikaci cíle práce v empirickém šetření. Znovu je zmíněn výzkumný problém, HVO a DVO. Oceňuji také podrobný popis výzkumného vzorku, kritéria výběru respondentů, stejně jako provázanost výzkumné metody sběru dat s vlastním výzkumným záměrem (viz s. 30-32). Rovněž pečlivě je popsána a vztažena

k provedenému šetření pasáž o metodě analýzy dat (na téže straně). Prezentace a interpretace dat je opět na vysoké úrovni, autorka dostala nárokům kvalitativní analýzy dat. Kategorie jsou konstruovány s citem k vážnosti tématu, chci ocenit velký prostor, který byl dán respondentům k vyjádření a přiléhavé, jemné komentáře autorky, které hlubokým výpovědím respondentů nechaly vyniknout. Tam, kde to dovolilo sdělení participantů výzkumu, je text opatřen interpretacemi autorky, provázáním s tvrzením odborníků, opět s citem, tak, aby nebyly nevhodně zasaženy zkušenosti dotazovaných rodičů. V diskuzi výsledků empirického šetření (s. 58 – 61) jsou shrnuta dílčí zjištění, od bezprostředního šoku, přes proces posttraumatického růstu. Objevila se potřeba sdílet smutnou událost s těmi, kteří ji zažili také, potřeba nechat blízkého „odejít“. Zcela jistě je zajímavé zjištění proměn vztahů s širším okolím (viz s. 59). Objevila se důležitost vyrovnání se ztrátou pro sourozence a prarodiče – zejména babičky. Vykryštalizovalo zde jako nosné téma spirituality. V závěru autorka podrobněji a v souvislostech představuje cíl práce, shrnuje zjištěné výsledky z vlastního výzkumného šetření, uvádí limity provedeného výzkumu. Připojuje vyjádření k tomu, pro koho je práce určena, zmiňuje návrhy na další výzkumné směřování.

Autorka zvolila téma nosné a vážné. V úvodních kapitolách prokázala schopnost pracovat s odbornými prameny, citované odborníky uváděla ve vzájemném kontextu, připojila vlastní komentáře. Výzkum provedla precizně co do technického zpracování – od obecného úvodu přes vlastní šetření, kvalifikovanou diskuzi a závěr. Vzhledem k ladění tématu chci ale zvlášť ocenit cit a noblesu, s kterými ke zpracování přistupovala. Čtenář je maximálně vtažen do příběhů rodičů, kteří se vyrovnávají se ztrátou dítěte. Zároveň analýze nechybí odborný přístup s nutností určitého odstupu. Takovéto zpracování dalece převyšuje nároky bakalářské práce. Kladně hodnotím i spolupráci – diplomantka konzultovala průběžně, na úrovni partnerské spolupráce.

Formální a jazyková stránka práce: BP je zpracována pečlivě, bez zásadních stylistických a gramatických nedostatků.

Citovaná literatura a zdroje jsou především aktuálního data. Rozsah citovaných zdrojů je dostatečný, v textu byly zdroje propojovány. Text počtem stran splňuje nároky kladené na bakalářské práce.

Připomínky a otázky k obhajobě bakalářské práce:

1 Respondenty výzkumu byly především ženy – uvažovala jste v průběhu výzkumu nad tím, jak by odpovídali muži – otcové, kteří se vyrovnávají se ztrátou dítěte (byť jeden muž byl do výzkumu zahrnut)?

Navrhované hodnocení:

2. 4. 2015

.....
Datum

.....
Podpis vedoucího práce